



UNIVERSITY OF
CAMBRIDGE

CLASSICAL TRIPOS Part II
Group E Language

Wednesday 30 May 2007 13.30 to 16.30

Paper E3

Καὶ σὺ, τέκνον: LATIN AND THE GREEK LANGUAGE

Answer three questions, including Question 1.

It is important to write good English.

Irrelevance will be penalised.

STATIONERY REQUIREMENTS
20 Page Booklet x 1
Rough Work Pad x 1

SPECIAL REQUIREMENTS
None

**You may not start to read the questions
printed on the subsequent pages of this
question paper until instructed that you
may do so by the Invigilator**

1 Answer any **three** of the following:

(i) Discuss the possible Greek and native Latin influences in the formation of 'higher' varieties of Latin with reference to the following extracts. Is there any contrast between epigraphic varieties and literary texts?

- (a) [L. Corneli]o Cn. f. Scipio
 [.....]
 [.....] Cornelius. Lucius. Scipio. Barbatus. Gnaiuod. patre
 prognatus. fortis. uir. sapiensque — quouis. forma. uirtutei. parisuma
 fuit — consol. censor. aidilis. quei. fuit. apud. uos — Taurasia. Cisauna
 Samnio. cepit — subigit. omne. Loucanam. opsidesque. abdoucit

and

- (b) inerant signa expressa quo modo Titani
 bicorpores Gigantes magnique Atlantes
 Runcus atque Porporeus filii Terras

and

- (c) immortales mortales si foret fas flere
 flerent divae Camenae Naevium poetam.
 itaque postquamst Orchi traditus thesauro,
 obliti sunt Romae loquier lingua latina.

(ii) How would you know that the following passage was 'Old Latin' if it were an unattributed fragment?

Haec locutus vocat quocum bene saepe libenter
 mensam sermonesque suos rerumque suarum
 comiter inperit, magnam cum lassus diei
 partem trivisset de summis rebus regendis,
 consilio indu foro lato sanctoque senatu;
 quoi res audacter magnas parvasque iocumque 215
 eloqueretur sed cura, malaque et bona dictu
 evomeret si qui vellet tutoque locaret;
 quocum multa volup ac gaudia clamque palamque,
 ingenium quoi nulla malum sententia suadet
 ut faceret facinus levis aut malus; doctus fidelis 220
 suavis homo facundus, suo contentus, beatus,
 scitus, secunda loquens in tempore, commodus, verbum
 paucum, multa tenens antiqua, sepulta vetustas
 quae facit, et mores veteresque novosque, tenens res
 multorum veterum, leges divumque hominumque, 225
 prudenter qui dicta loquive tacereve posset.
 Hunc inter pugnas Servilius sic conpellat.

(iii) What is official/legal about the Latin of the following extract?

De bacanalibus qui foederatei essent, ita exdecidendum censuere: Ne quis eorum [b]acanal habuisse uellet; sei quis essent, qui sibi deciderent necesse esse bacanal habere, eis uti ad pr. urbanum Romam uenirent, deque eis rebus, ubi eorum u[e]r[b]a audita essent, uti senatus noster decerneret, dum ne minus senator[i]bus C adessent, [quom e]a res cosoleretur.

Bacas uir ne quis adiesse uellet cuius Romanus neue nominis Latini neue socium quisquam, nisi pr. urbanum adiesset isque de senatus sententiad, dum ne minus senatoribus C adessent, quom ea res cosoleretur, iouissent. Censuere.

Sacerdos ne quis uir eset; magister neque uir neque mulier quisquam eset; neue pecuniam quisquam eorum comoine[m h]abuisse ue[ll]et; neue magistratum neue pro magistratu[d] neque uirum [neque mul]ierem qui[s]quam fecisse uellet; neue post hac inter sed coniura[se neu]e comouisse neue conspondisse neue compromississe uellet neue quisquam fidem inter sed dedisse uellet. Sacra in [o]quolito ne quisquam fecisse uellet, neue in poplicod neue in preuatod neue extrad urbem sacra quisquam fecisse uellet, nisi pr. urbanum adiesset, isque de senatus sententiad, dum ne minus senatoribus C adessent, quom ea res cosoleretur, iouissent. Censuere.

(iv) Discuss evidence of linguistic 'interference' in the Latin of the following:

(a) [C. Marium C. f. lega]tum Alexandriae Italicei qui fuere [uirtut]is beneficique ergo.

and

(b) A. Terentium A. f. Varro[nem legatum] Italicei et Graecei qui Delei negoti[antur].

and

(c) [L. Licinium L. f.] Lucillum pro q(uaestore) p[opulus Athe]niensis et Italicei et Graece[i que]i in insula negotiantur.

and

(d) [Lucium Domitium] Honoratum prae(fectum) praetor(io) vac. em(inentissimum) u(irum) vac. Pacilius Tychianus (centurio) leg(ionis) II Tr(aianae) F(ortis) [Germanicae Seuerianae]

[TURN OVER for continuation of Question 1

(v) Discuss the non-classical Latin elements in the following passage:

erg[o si p]otes m[erca]re et mih[i]
 [tu] rescreibae [s]e eni cumcupiſſ[e]r[e]
 [i]llum diceba[t] se eni sitlas et fur [ca]
 [hab]ere se et ut mittas illei di[...].n.,
 [...]nes dico illei et ego nolim [pe]tere
 illas sed posso tibi epistula scribere
 et mittet tibi si imvenerit ergo
 [m]erca minore pretium rogo ut
 satisfacias ille[i] et illec enim
 [...]...[.] im meo a domu....[.] ca-
 ru {en} eni habemus sequendu dem
 te et tu nos saluta qui nos [a]mant
 val(e)

(vi) Discuss the translation techniques of the Old Latin Bible translators with reference to the following passage:

et docebat eos in parabolis multa et dicebat illis in doctrina sua: audite: ecce exivit seminator seminare. et dum seminat, aliud cecidit circa viam, et venerunt aves et comederunt illud. aliud cecidit super petrosa, et quia non habebat terram multam, statim exortum est, quia non habebat altitudinem terrae. et cum exortus est sol, exaestuavit, quia non habebat radicem. aliud cecidit supra spinas; et ascenderunt spinas et suffocaverunt ea et fructum non dedit.

(vii) Is it possible to talk of a mixed language in the following inscriptions?

(a) Marcus Cuyntus A̅lexus grammateus ego ton August̅ision, mellarcon eccion Augustesion an. XII.

and

(b) hic ciscued Faustina filia Faustini pat. annorum quattuordec̅i, m̅nsurum quinq̅e. qu̅e fuet unica parenturum. qu̅ei dixerunt tr̅h̅nus duo apostuli et duo reb̅ites. et satis grande dolorem fecet parent̅ibus et lagremas cibitati ... qu̅e fuet pronepus Faustini pat., nepus Biti et Aselli, qui fuerunt maiures cibitatis.

- 2 'Cicero's letters are our best source for viewing bilingualism in the ancient world.' Discuss.
- 3 'Early Latin poetry owes everything to Greek models.' Discuss.
- 4 Was Greek influential in the evolution of Latin at all levels?
- 5 Assess the evidence for an official Roman language policy in the late Republic and Empire.

6 'Bilingual school-texts from late Antiquity show the convergence of Greek and Latin at this period.' Discuss.

7 Discuss **four** of the following Latin borrowings from Greek, identifying any phonological, morphological or semantic changes that the words have undergone:

- (i) *Pollux*
- (ii) *oleum*
- (iii) *lanterna*
- (iv) *anclare*
- (v) *ancora*
- (vi) *Ulysses*
- (vii) *Siculus*
- (viii) *gubernare*
- (ix) *ampulla*

END OF PAPER